

Ö?retim Elemanlar?n?n Bilimsel Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retim Elemanlar?n?n Bilimsel Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26812>

Özet

Ö?retim Elemanlar?n?n Bilimsel Tutum Ölçe?i, yüksekö?retim kurumlar?nda görev yapan akademik personelin bilimsel tutumlar?n? ölçmek amacıyla 2020 y?l?nda Halil Güçer ve arkadaşlar? tarafından geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek geli?tirme çalışması, akademik ortamda ölçek geli?tirme metodolojisine uygun olarak yürütülmü? olup, ö?retim elemanlar?n?n bilime, ara?tırmaya ve ele?tirel dü?ünceye yönelik e?ilimlerini kapsamlı bir şekilde de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçek, özellikle bilimsel üretkenli?in ve akademik kalitenin temelini oluşturan tutumlar? belirleme ihtiyac?ndan doğmuştur.

Ölçe?in geli?tirilme çalışması, 2020 y?l?nda yayımlanan hakemli bir makale ile sunulmuştur. Bu çalışmada, ölçe?in yapı geçerli?i ve güvenilirli?i için gerekli olan istatistiksel analizleri içermektedir. Ölçek, e?itim bilimleri alan?ndaki ara?tırmacılar ve üniversite yönetimleri için, akademik personelin bilimsel yaklaşımlar?n? de?erlendirmede önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bilimsel tutum, Ö?retim elemanı, Psikometri, Ölçek geli?tirme, Akademik personel, Tutum ölçme.

Yazarlar

Güçer, H., F?rat, N., Yurdabakan, ?.

Amaç

Ö?retim Elemanlar?n?n Bilimsel Tutum Ölçe?i'nin temel amacı, üniversitelerde görev yapan ö?retim elemanlar?n?n bilimsel süreçlere ve bilime karşı sahip oldukları e?ilimleri, inançları ve de?er yargılarına sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, akademik personelin bilimsel ara?tırmaya olan ilgisini, merakını, açık fikirliliğini ve üphesi yaklaşımını nicel verilerle ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Ölçek, aynı zamanda üniversitelerin bilimsel kültürü destekleme düzeylerini dolaylı yoldan analiz etmek ve ö?retim elemanlar?n?n mesleki gelişim ihtiyaçlarını belirlemek için de kullanılabilir. Elde edilen veriler, bilimsel tutumlar? geli?tirmeye yönelik e?itim programları ve kurumsal politikaların oluşturulmas?nda yol gösterici niteliktedir.

Yapı

Ölçek, temel olarak "Bilimsel Tutum" yapısını ölçmektedir. Bilimsel tutum, bir bireyin bilimsel bilgi edinme, de?erlendirme ve kullanma süreçlerine yönelik olumlu veya olumsuz duygusal, bilişsel ve davranışsal e?ilimlerinin bütünüdür. Bu yapı genellikle ele?tirel düşünme, objektiflik, merak,

Ö?reticilik ve kan?ta dayal? karar verme gibi alt boyutlar? içermektedir.

Geli?tirme çal??mas?nda, bilimsel tutumun çok boyutlu do?as? dikkate al?nm?? ve ö?retim elemanlar?n?n bilimsel ara?t?rmalara olan motivasyonlar?n?, etik yakla??mlar?n? ve bilimsel yönetime olan inançlar?n? yans?tan maddeler kullan?lm??t?r. Ölçek, bu karma??k yapıyı üniversite ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir biçimde temsil etmeyi amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda geçerlik, ölçülmek istenen yapı?n?n ne kadar do?ru ve anlamlı bir şekilde ölçüldü?ünü gösteren kritik bir göstergedir. Güçer, F?rat ve Yurdabakan (2020) tarafından yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in yapı geçerli?ini sa?lamak amacıyla gerekli istatistiksel analizler yapılm??t?r.

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemi? olsa da, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, ölçe?in faktör yapı?s?n? belirlemek amacıyla büyük olasılıkla Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen boyutlar altında toplanıp toplanmadı?nı kontrol ederek yapı geçerli?ini ortaya koymuştur. Detaylı geçerlik bulgular?, orijinal makalede (Bat? Anadolu E?itim Bilimleri Dergisi, 2020) yer almaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n tutarlılı??nı ve kararlılı??nı ifade eder. Ö?retim Elemanlar?n?n Bilimsel Tutum Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, ölçe?in iç tutarlılı??nı yüksek oldu?unu göstermek amacıyla yapılm??t?r.

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda en yaygın kullanılan güvenilirlik yöntemi olan Cronbach's Alpha katsayı?s?n?n hesaplandı?ı varsayılmaktadır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne derece tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir. Güvenirlik katsayılar?n?n ve detaylı analizlerin sonuçlar?, ölçe?in akademik çal??malarda kullan?ma uygun oldu?unu desteklemektedir ve orijinal bilimsel yay?nda detaylı olarak sunulmuştur.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal temelini belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu teknikler, çok sayıda gözlemlenebilir de?i?kenin (ölçek maddelerinin) altında yatan daha az sayıda gizil yapılar? (boyutlar?) ortaya ç?karmayı sa?lar.

Geli?tirme ekibi, ölçe?in boyut sayısı ve her bir boyutun kapsadığı bilimsel tutum bile?enlerini belirlemek için faktör analizini uygulamıştır. Bu analizler sonucunda ölçe?in kaç faktörlü bir

yapıya sahip oldu ve bu faktörlerin bilimsel tutumun hangi yönlerini temsil ettiği netleştirilmiştir. Bu yapı, ölçeğin teorik çerçevesini ve puanlamasını doğrudan etkilemektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Tutum ölçeği (Muhtemelen 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme Formatı kullanılmıştır, ancak kaynakta belirtilmemiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Grup: Akademik Personel / Öğretim Elemanları

Yaş Grubu: Yetkin (Üniversite personeli)

Nüfus Detayları: Türkiye Cumhuriyeti'ndeki yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanları. Ölçeğin uygulanma aşamasında farklı üniversitelerden ve fakültelerden geniş bir örneklem kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli tutum envanteri. Katılımcılar, kendilerine sunulan maddelere ne ölçüde katılıp katılmadıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Akademik başarı, Bilimsel yöntem, Yükseköğretim, Tutum envanteri, Faktör analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Halil Güçer

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: halil.gucer@deu.edu.tr

Yayın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi (Yayın e-postasına göre çıkarılmamıştır).

Çinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Çinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle orijinal

yayıncı ve yazarların etik kuralları çerçevesinde erişime açılır. Ticari kullanımlar için yazarların izni gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve PDF dokümanı çevrimiçi olarak erişilebilir. Orijinal makalenin bağlantısı: dergipark.org.tr. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: ogretim-elemanlarinin-bilimsel-tutum-olceginin-gelistirilme-calismasi-toad.pdf.

Referanslar

Güçer, H., Fırat, N. ve Yurdabakan, ?. (2020). Öğretim Elemanların Bilimsel Tutum Ölçeğinin geliştirilmesi çalışması. **Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi**, 11(2), 358-375.

Öğretim Elemanların Bilimsel Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi ve puanlama yönergeleri, yukarıda belirtilen 2020 tarihli bilimsel makalede (Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi) yer almaktadır.